

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 647/2017 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om minskande av problemen med snabbkrediter

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 647/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Pertti Salolainen /saml:

Hur förhåller sig regeringen till minskande av problemen som orsakas av snabbkrediter och till Konsumentförbundets fem förslag till rättelse?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Snabbkrediterna har varit förknippade med problem sedan de kom ut på marknaden, dvs. sedan 2005. Åtgärder mot problemen har vidtagits genom stegvis allt hårdare lagändringar. Den största effekten kan anses ha uppnåtts genom en lagändring 2013 genom vilken det ställdes ett räntetak för andra konsumentkrediter under 2 000 euro än sådana nyttighetsbundna krediter som enligt aktuella avtal inte är förbundna med rätt att lyfta penningmedel.

Efter att regleringen om räntetak hade trätt i kraft, minskade både antalet beviljade snabbkrediter och kreditkostnaderna som uppbars på dem. Senare har dock snabbkreditföretagen ändrat på kreditprodukterna som de erbjuder och övergått till att huvudsakligen bevilja större krediter utanför räntetaket, där den effektiva räntan allmänt är över 100 procent eller till och med avsevärt högre. Utbudet har delvis även förflyttats till marknaden för så kallade person-till-person-lån.

En positiv effekt av den nuvarande regleringen om räntetak kan anses vara att antalet domar i fordringsmål gällande snabbkrediter har minskat. En icke-önskad utveckling däremot är att storleken på skuldfordringar har ökat i nästan alla åldersgrupper. Dessutom är antalet domar i fordringsmål, trots att de minskat, fortfarande betydande jämfört med till exempel läget för tio år sedan.

Våren 2017 färdigställdes hos justitieministeriet en som tjänstearbete utarbetad utvärderingsmemoria, där man kartlade eventuella lagstiftningsändringar för att kunna minska på problemen kring snabbkrediterna. Eventuella metoder ansågs till exempel vara att utvidga räntetaket till att även gälla för större krediter, att strama åt lagstiftningen kring andra kreditkostnader än räntor för att förhindra att regleringen kring räntetaket kringgås och för att göra prissättningen tydligare samt att göra de avtalsrättsliga påföljderna för brott mot räntetaket allmänt strängare så att konsumenterna vid brott mot räntetaket inte alls skulle vara skyldiga att betala kreditkostnader. I

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 647/2017 rd

utvärderingspromemorian fäste man också uppmärksamhet vid konsumentombudsmannens bristfälliga tillsynsmetoder när en näringsidkare förfar i strid med konsumentskyddslagstiftningen. De utvecklingsalternativ för lagstiftningen som utvärderingspromemorian framförde var således delvis desamma som Konsumentförbundet har föreslagit för att begränsa eller förhindra problemen, såsom hänvisas i det skriftliga spørsmålet. Utvärderingspromemorian var på omfattande remiss. Remissinstanserna ställde sig huvudsakligen positiva till ändringsförslagen i promemorian. Något beslut om vidare åtgärder har ännu inte fattats.

En ändamålsenlig bedömning av kreditvärdigheten är vid sidan av de ovan nämnda metoderna ett centralt element vid förebyggande av skuldproblem. Ett positivt kreditupplysningsregister har föreslagits som verktyg för att underlätta bedömningen av kreditvärdighet. I december 2017 inledde justitieministeriet en utredning kring temat där man utreder funktionsdugligheten för ett sådant kreditupplysningsystem ur olika parter synvinkel, såväl kreditgivare som kreditsökande och andra. Frågor att utreda är bl.a. kreditupplysningsystemets centrala datainnehåll, till exempel vilka slags positiva kreditupplysningar kreditgivarna borde komma åt och för vilka syften upplysningarna kunde användas. För kreditupplysningsystemet bedöms även alternativ för implementeringen, såsom till exempel ett centraliserat överföringssystem eller ett ömsesidigt system för informationsutbyte mellan kreditgivare, samt kostnaderna för inrättande och underhåll av informationssystemen samt hur kostnaderna för dessa ska delas. Utredningen ska vara klar före slutet av juni 2018.

Helsingfors 23.2.2018

Justitieminister Antti Häkkänen